

Екзистенційні аспекти філософії Блаженного Августина

Роман Гуменюк

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Наше життя – це постійна зміна. Як казав Геракліт: не можна двічі увійти в одну й ту саму річку. Річка – це наше буття, яке завжди вимагає змін і певних трансформацій. Щоб шукати відповіді на ці питання, можна звернутися до видатного філософа Августина Блаженного. Він прожив досить насичене інтелектуальне та громадське життя, а його роздуми над власною біографією у творі «Сповідь» (Августин, 2021) є глибокою саморефлексією. У цій праці він відверто розгортає перед нами сторінки своїх думок щодо того, як ми маємо існувати в житті. Це не догматична вказівка, а радше відкриті запитання, які не мають однозначної відповіді.

Августин жив у досить складні часи, колись велична Римська імперія переживала занепад і зазнавала атак варварських племен. Паралельно відбувалося зародження християнства, яке кардинально змінювало структуру того-часного світу. Філософія Августина на довгий час визначила доктрину західного християнства аж до середньовіччя. Його авторитет визнають майже всі конфесії християнської релігійної традиції.

Водночас вплив Августина виходить за межі теології. Його роздуми над сутністю «я», питанням самопізнання, місією в житті та вибором між добром і злом мають чіткі паралелі з філософією екзистенціалізму, що сформувалася у XIX–XX ст.. Августин осмислював існування людини насамперед у бутті Бога, а не просто як психологічне «я». Він постійно рефлексував над тим, як особистий вибір формує людське існування, що набуває сенсу лише у співвідношенні з Абсолютом.

Основоположники екзистенціалізму, такі як К'єркегор і Сартр, так чи інакше розвивали теми, які можна знайти у творах Августина: природу свободи, відповідальності, самотності перед вибором і невідворотність

моральних рішень. Августин розглядав питання гріха, спокути та благодаті як невід'ємні елементи людського існування, що передують будь-якому раціональному вибору. Саме ця думка перегукується з екзистенціальним страхом і тривогою перед самовизначенням у світі.

Таким чином, ідеї Августина Блаженного стали своєрідним предтечею екзистенціалізму, закладаючи фундамент для подальшого розвитку цієї філософської традиції.

Бібліографія:

- Августин Аврелій. (2014). *Творіння* (Т. 1, С. Яровий, П. Герасимук, А. Хром'як, М. Черняк, І. Сацик, А. Хом'як, Пер.). Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату.
- Марсель, Г. (2024). *Бути і мати*. Центр учбової літератури.
- Святий Августин. (2021). *Сповідь* (Ю. Мушак, Пер.). Свічадо.
- Augustine. (1972). *A Collection of Critical Essays* (R.A. Markus, Ed.). Anchor Books.
- Kierkegaard, S. (1983). *Fear and Trembling / Repetition* (H.V. Hong & E.H. Hong, Trans.). In H.V. Hong & E.H. Hong (Eds.), *Kierkegaard's Writings* (Vol. 6). Princeton University Press.
- Sartre, J.-P. (1966). *L'existentialisme est un humanisme*. Les Éditions Nagel.

Філософський контекст серця в енцикліці *Dilexit Nos*

Богдан Кравчук

Люблінський католицький університет Івана Павла II

Серце століттями вважалося символом людської сутності, поєднуючи біологічний, філософський і духовний виміри. У грецькій традиції та папському вченні воно ототожнюється з центром прийняття рішень, синтезуючи розум і емоції. В умовах сучасної цивілізації, де домінують технології, варто переосмислити його роль як центру людської ідентичності.

У класичній грецькій думці серце було простором